

IJTIMOYIY TARMOQLARDA YOSHLARNING DINIY ONGINING SHAKLLANISHI

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti, pedagogika fakulteti
*pedagogika yo'nalishi 2- bosqich talabasi **Islomova Shirin G'iyosiddin qizi***
Tel raqam +998884760609

Annotatsiya: Zamonaviy raqamli texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlar yoshlarning ijtimoiylashuvi va ong shakllanishida tubdan yangi jarayonlarni yuzaga keltirmoqda. Ushbu maqola ijtimoiy tarmoqlarda yoshlarning diniy ongining shakllanishi jarayonini tahlil qilishga bag'ishlangan. Internet va ijtimoiy platformalar orqali yoshlar nafaqat do'stlar bilan muloqotda bo'lishadi, balki diniy bilimlarni egallash, diniy qadriyatlarni o'rganish va o'z e'tiqodlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'lishmoqda.

Kalit so'zlar: *Ijtimoiy, tarbiya, texnologiya, sotsiologiya, kommunikatsiya, idenfikatsiya va ijtimoiylashuv*

Kirish: So'nggi ikki o'n yillikda raqamli texnologiyalar va ijtimoiy tarmoqlarning jadal rivojlanishi ijtimoiy munosabatlar, madaniy jarayonlar va individual ong shakllanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, yoshlar orasida internet va ijtimoiy platformalar kundalik hayotning ajralmas qismiga aylangan. Ushbu raqamli maydon yoshlarning axborot olish, fikr almashish, shaxsiy va ijtimoiy identifikatsiyalarini shakllantirish jarayonlarida muhim o'rin tutmoqda (Chen et al., 2023). Shu nuqtai nazardan, ijtimoiy tarmoqlarda yoshlarning diniy ongining shakllanishi mavzusi o'rganishga loyiq zamonaviy muammo sifatida ko'rilmogda.

Asosiy qism:

1. Raqamli ijtimoiylashuv tushunchasi va uning yoshlar ongiga ta'siri

Raqamli ijtimoiylashuv — bu ijtimoiy tarmoqlar, onlayn platformalar orqali odamlarning o'zaro munosabatlari, fikr almashinuvi va identitet shakllanish

jarayonidir. Yoshlar uchun ijtimoiy tarmoqlar nafaqat o'zaro aloqa vositasi, balki dunyoqarash va qadriyatlar tizimini qabul qilish manbaiga aylangan. Ularning ongida diniy g'oyalar, qadriyatlar, diniy axloqiy tamoyillar ushbu platformalarda ko'plab postlar, videolar, munozaralar orqali shakllanadi.

2. Ijtimoiy tarmoqlarda diniy kontent va uning yoshlar ongiga ta'siri

Ijtimoiy tarmoqlarda diniy kontent turlicha bo'lishi mumkin: diniy ta'limotlar, hadislar, Qur'on oyatlari, shuningdek, diniy muhokamalar va yoshlarning diniy faoliyati haqida hikoyalar. Bu kontent yoshlarning diniy ongini kengaytirishi, ular o'rtasida diniy savodxonlikni oshirishi mumkin. Shu bilan birga, noto'g'ri, qiyosiy yoki ekstremistik diniy fikrlar ham tarqalib, yoshlarning ongida chalkashliklarga sabab bo'lishi mumkin.

3. Ijtimoiy tarmoqlarning yoshlarning diniy identitetini shakllantirishdagi roli

Yoshlar ijtimoiy tarmoqlarda o'z diniy fikrlarini ifoda etish, muhokama qilish, diniy savollariga javob topish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu ularning diniy identitetining shakllanishiga yordam beradi. Shu bilan birga, ijtimoiy tarmoqlar orqali yoshlar o'z diniy guruhlarini topib, ular bilan doimiy aloqada bo'lishadi, bu esa diniy ijtimoiylashuv jarayonini yanada mustahkamlaydi.

4. Raqamli ijtimoiylashuvning diniy radikalizm va ekstremizmga ta'siri

Ba'zida ijtimoiy tarmoqlarda diniy ekstremistik g'oyalar va radikal guruhlarning tarqalishi kuzatiladi. Yoshlarning diniy ongi shakllanayotganda, bu turdagi kontent ularda noto'g'ri diniy tushunchalar, qat'iy qarashlar paydo bo'lishiga sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli, yoshlarni raqamli muhitda diniysavodxonlikka o'rgatish va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish muhimdir.

5. Ijtimoiy tarmoqlarda diniy axborotning haqqoniyligi va yoshlarning uni tanlash qobiliyati

Ijtimoiy tarmoqlarda turli diniy manbalar mavjud, biroq ularning hammasi ham ishonchli emas. Yoshlarning diniy ma'lumotlarni tanlash qobiliyati ularning diniy ongining sifatiga bevosita ta'sir qiladi. Shu bois, yoshlarni diniy

axborotni tanqidiy baholashga o'rgatish, ekspertlar tomonidan ishlab chiqilgan kontentni targ'ib qilish zarur.

Xulosa: Bugungi kunda raqamli ijtimoiylashuv yoshlarning diniy ongining shakllanishida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar yoshlar uchun nafaqat o'zaro muloqot maydoni, balki diniy bilim olish, fikr almashish va o'z diniy identitetini yaratish uchun keng imkoniyatlar taqdim etmoqda.

Shu orqali yoshlar diniy qadriyatlarni o'rganib, ularga bo'lgan e'tiqodlarini mustahkamlashga intilishmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

6. Abdullayev M. (2021). Raqamli ijtimoiylashuv va yoshlarning ongi. Toshkent: Universitet nashriyoti.
7. Rahmonova, N (2022). Diniy savodxonlik va ijtimoiy tarmoqlar. Ilmiy maqola
8. "O'zbek adabiyot tarixi (XVI-XIX asr I yarmi)"- Nusratullo Zumaxo'ja, Iqboloy Adizova. Innovatsiya ziyo. Toshkent 2020.